

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra 50 K Félévre 220 K
 Húgyredővre . . . 110 K Egész évre 440 K
ÉGYES PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

A szabad kereskedelem

A pénzügyminiszter tetszetős programjának Achilles-sarka a kereskedelem teljes szabaddá tétele. E körül mozognak, ennek elérését célozzák összes eddigi rendelkezései, akár a nagy vagyonadóra vonatkozókat, akár az államháztartás egyensúlyának helyreállítására irányuló többieket tekintjük. Hegedüs Lóránt jól tudja, hogy hiába erősítgetjük magunkat a legpompásabb fluidumokkal, nem fogunk talpraállni tudni mindaddig, amíg bele nem kapcsolódunk egyenrangú tényezőként Európa gazdasági vérkeringésébe. Hogy pedig ezt valutánk mai állapota mellett sohasem tehetjük meg, azt már az egyszerű, de józanul gondolkodó falusi magyar is tudja. A világ minden államában szinte hihetetlenül hangzó árufelhalmozás van minden iparágban, de mi mégsem tudunk cipőt, ruhát, egyéb ipari terméket venni magunknak, mert képtelenek vagyunk megfizetni. A magyar korona ma a világ legrongyosabb, legértéktelemből papirosdarabja. Nem mese az, hogy a papiros és nyomás rajta nagyobb értéket képvisel a koronánál.

Kétségtelen tehát, hogy elsősorban valutánkat kell helyrehoznunk, vagy legalább is esésében és értékvesztésében megállítanunk, mielőtt a kereskedelem szabaddá tételére gondolunk. A pénzügyminiszter várva várt expozéja nem hozta meg azt az eredményt a zürichi tőzsdén, amelyet mi vártunk és amelyet joggal reméltünk. A külföld nem hisz többé a puffogó frázisoknak, — látni, fogni akar már valamit. Valamit, ami az ország konszolidációját, az alkotó és teremtő munka felvételét jelenti. S ezt az első lépést magunknak kell megtennünk. A jelek mutatják, hogy hála az ős magyar erőnek és az isteni gondviselésnek, jó uton haladunk.

Nagy hiba, helyrehozhatatlanul végzetes tévedés volna azonban a kereskedelmet szabaddá tenni a külföld felé mindaddig, amíg valutánk értékében, illetve pénzünk vásárló erejében határozott és emelkedő tendenciát mutató javulás nem észlelhető. Könnyű elképzelni ugyanis, hogy a maihoz hasonló, vagy csak nem stabilis irányu valuta mellett kereskedőink a féktelen konkurrencia folytán milyen horribilis árakat volnának kénytelenek áruikért fizetni odakinn, s milyen képtelen áron árusíthatnák azokat idebenn. Valóságos anarchia ütné fel fejét kereskedelmi életünkben s a sok már-már pusztulni indult láncos és árdrágító egyszerre lábrakapna, mint az első napsugár melegére tavasszal a piaci légy. Bemocskolva, megtépdesve lenne újból a tisztas magyar ke-

reskedelem hajdan oly pompás nimbusza, s a szabad kereskedelem szabad rablást jelentene az amúgy is végtelenségig lerongyolt fogyasztónak. Az egyre rosszabbodó valuta miatt a maximális árak felfüggesztése sem járhatott a kívánt eredménnyel, pénzünk vásárló erejének megállapodott folyamatos javulása nélkül kereskedelmünk szabaddá tétele sem lehet az ország gazdasági életére nézve előnyös.

Előbb jó valutát, aztán szabad, korlátok nélküli kereskedelmet!

Az erők egyesítése keresztyén alapon

Andrássy pártalakítási kísérlete

Budapest jan. 19. (Nemz. St. tel. jel.) Az új párt körülbelül kész van, eddigi számítások szerint 60-70 főből fog állni s a jövő héten fog megalakulni. Az új párthoz csatlakozott Apponyi Albert gróf is, aki ezt a szándékát még Párisba való elutazása előtt közölte Andrássyval. Az új párt nem más, mint a régi nemzeti egyesülés pártja, néhány tagot kihagyva, de magába szíva Andrássyt, Apponyit stb. Haller István ma Budapestre érkezett s így befejezett tényé vált a keresztyén szocialisták csatlakozása. Haller csütörtök estére hívta össze a fővárosban időző keresztyénszocialista képviselőket.

Az új párt programja irányára már készen van. Egyelőre nem kívánunk a hatalomban részt venni s a kormány azon intézkedéseit, amelyek megegyeznek programjuk alapelveivel nem fogják ellenezni, illetőleg ellenzékibe menni.

Az Új Nemzedék értesülése szerint a keresztyén-szocialisták egyrésze aggodalmat táplál az új párttal szemben, bár az az ör-

vendetes tény, hogy *Andrássy a fenntartás nélküli, haugsúlyozott keresztyén nemzeti álláspontra helyezkedett, csak annak a csoportnak lehet kellemetlen, amely Andrássynak a passzivitásból való kilépését a liberálisizmus jegyében várta.*

Haller István ma egy újságrónak kijelentette, hogy Andrássy az együttműködés alapelveit elfogadta, azt tudniillik, hogy egyfelől keresztyénszellemű, másfelől szociális berendezkedésű nemzeti Magyarországra kell törekedni. A tárgyalások ezen az alapon megindultak. A tárgyalások ma abban a stádiumban állnak már, hogy körülbelül egyesíteni tudjuk képességeit és munkásságait azoknak, akik a politikai életben eddig bizonyos fokú passzivitásra helyezkedtek. Nem arról van szó, hogy Andrássy pártot alakít s ehhez csatlakoznak Szmracsányi s én, hanem hogy közös tábortba gyűjtjük azokat, akik keresztyén alapon akarnak komoly és energikus munkát végezni az ország érdekében.

Grätz Gusztáv külügyminiszter

Budapest, jan. 19. (N. St. t. j.) A hivatalos lap mai száma közli, hogy a kormányzó Teleki Pál grófot fáradhatatlan buzgalmának s odaadó szolgálatainak elismerése mellett a külügyminiszterium ideiglenes vezetésétől felmentette és egyidejűleg Grätz Gusztáv rendkívüli követet és meghatalmazott minisztert m. kir. külügyminiszterré nevezte ki.

Grätz Gusztáv ma délelőtt tette le az esküt a miniszterelnök és Jekelfalussy Zoltán jelenlétében a kormányzó kezébe. Az eskümentát Bárczy István olvasta. A kormányzó ezután egy órai magánkihallgatáson fogadta az új külügyminisztert.

Grätz Gusztáv ma foglalta el hivatalát is, bár az ünnepélyes fogadtatás elmaradt. A külügyminiszter holnap fogadja a sajtó képviselőit.

Az osztrákok Németországba vágnak

Bécs, jan. 19. (Nemz. St. tel. jel.) A tegnapi napon a Német Birodalom 50 éves fennállásának évfordulóján úgy Bécsben, mint egész Ausztriában nagy ünnepségek voltak, amelyen tüntettek a Németországhoz való csatlakozás mellett Prágai jelentések szerint a cseh nemzetgyűlés és szenátus német tagjai szintén nagy tüntetést rendeztek a Németbirodalomhoz való csatlakozás mellett.

Tiltakozik a főváros

Budapest, jan. 19. (Nemzeti St. tel. jel.) A főváros mai törvényhatósági bizottsági ülésén Csilléry András indítványozni fogja, hogy a főváros tiltakozzék Nyugatmagyarország elszakítása, illetőleg kiűritése ellen.

Apponyi Párisban

Páris, jan. 19. (N. St. t. j.) A népszövetség társasága ma megkezdte tanácskozását. A mai tárgyaláson a genfi kongresszus napirendjének megállapításával foglalkoztak. Apponyi Albert gróf, magyar delegátus három indítványt terjesztett elő, amelyek közül kettőt a kisebbségek védelméről és az általános leszerelésre vonatkozó indítványt elfogadták. A harmadik indítványt, amely a gazdasági közeledés kikényszerítésére szorítja azon államokat, amelyek ellátási forrása más államhoz csatolja, a genfi ülés elé utalták.

A demokraták mozgalmái

Budapest, január 19. (Nemz. St. tel. jel.) A demokratapártból Ugron Gábor is ki fog lépni. Sándor Pál ma kijelentette, hogy azért lépnek ki a demokratapártból, mivel új liberális alakulatot akarnak létrehozni s úgy látják, itt az ideje az aktív fellépésnek s nem akarják, hogy a pártkeretek szabad mozgásukban akadályozzák.

Cseh-román határrendezés

Bukarest, jan. 19. (N. St. t. j.) A román-cseh határkérdést rendező kiküldött vegyes bizottság január 20-án kezdi meg munkáját Máramaroszigeten.

Az Éme cáfolata

Budapest, jan. 19. (Nemz. St. tel. jel.) Az Ébredő Magyarok központi bizottsága annak közlését kéri, hogy a sajtóban, de különösen a Virradatban megjelent hírek, melyek az új pártalakítással kapcsolatban vannak és az egyesületre vonatkoznak, nem felelnek meg a valóságnak.

Debrecen szegényei között

Látogatás a szegényházakban

Földalatti nyirkos pincékben, alattak alig alkalmas hevenyészve összetakolt odúkban, meg emeletes bérházak lefüggönyözött szobáiban itt tanyázik közöttünk a legrettentőbb szegénység, s mégis intézményeket kell felkeresnünk, ha a város szegényei közé akarunk menni. Ezt hívják az élet komédiájának...

Elsőnek a református egyház Ispotály-utcai szegényházát kerestük fel. A tisztos igazgató, Könyves Tóth Kálmán lelkész esendően pipázgatva ül karosszékeiben mikor benyitunk hozzá. Megkértük, hogy tájékoztasson bennünket a református egyház szegényházáról s a most ott uralkodó viszonyokról.

Az agg lelkipásztor kérdéseinkre a következőkben válaszolt:

— A református egyház szegényháza a reformáció idejében 1536-ban létesült és ez volt az első szegényház Európában. Még csak nem is olyan régen jól fel volt szerelve az Ispotály, de ma bizony nagyon lerongyolódott, pedig pénztára a múlt évben 300 ezer korona deficitel zárult. Eddig 120 embert gondozott, de ma épen a nagy drágaságra való tekintettel 39-re kellett redukálni a létszámot.

— A viszonyok bizony nagyon rosszak, s a reformált egyház hívei nagyon jól cselekednének, ha jótékony adományaikkal segítségére lennének az egyház e nemes intézményének munkájában. Különösen lábbeli és ruhánemükben van nagyobb hiány. Magam tettem lépéseket a helybeli tímároknál, akik meg is ígérték, hogy lábbeli bőrrrel segítik az Ispotályt, sajnos, az ígéret még maig is csak ígéret...

Ezután Bagossy Kálmán szegényházi gondnok szíves kalauzálása mellett végigjártuk a szegényház szobáit.

Elsőnek az anyókák közé mentünk. Egy szobában 5-6 öreg anyóka van elhelyezve. Legtöbbjének arcáról leri a gondok hajdani viharja. Egyiknek kezében vaskos zsoldár, a másiknak tü-cérna, a harmadik rokka mellett fonogat és míg kezében vigan pereg az orsó lelkében az elmúlt szép idők boldog emlékei elevenednek meg. A fonóban szót a nóta...

Megszólítjuk a nénikét.

— Hej néni, valamikor vigabban pergett a rokka, orsolya ugy-e?

— Bizony vigabban, — válaszolt mosolyogva az öreg asszony — csak hogy akkor nem volt ilyen rongyos világ, ma már meghalni sem érdemes.

Elbucszunk az öreg anyóktól, akik között a legfiatalabb 65 éves, a legkorosabb 93 éves és aztán átmentünk a férfiak közé. Ott már nem volt olyan egyhangú az élet. Leghangosabb közöttük a 79 éves Asztalos bácsi, aki Königráznál legénykedett 66-ban.

Megkérdeztük az öregtől, hogy ki győzött ott? Az öreg kidüllesztette a mellét és csillogó szemmel felelt:

— A magyarok, mink győztünk előbb, de azután alaposan megkentek bennünket. Mink nem retiráltunk, de sokat is elhordott közülünk a kartács. Nagy csata volt a! Két napig tartott.

Ki tudja, meddig beszél az öreg, ha nem kap tőlünk egy cigarettát, amelyen elragódják...

Otthagytuk az Ispotályt és átmentünk a róm. kath. egyház Petőfi-téren levő szegényházába.

A katolikus szegényházban mindössze kilenc igen súlyos elaggott ápolat van. A gondnok mikor megtudja, hogy irni akarunk a szegényházi, nem nyilatkozott. Csak annyit mondott, hogy a rettenetes drágaság folytán az élelmiszerek beszerzése igen nagy nehézségekbe ütközik. Az élelmészeti pénz (egy ebéd 3 korona) kevés, de többet nem adhat az egyház. Egyébként jól vannak az ápoltak, semmi bajuk nincsen. Többet nem beszélt a gondnok, és hiába iparkodtunk még valamit megtudni tőle, sehogysem sikerült az. Kénytelenek voltunk otthagyni az öreg anyókat, akik frissen mosolygással fogadtak köszönésünket.

Ezután a Kishegyesi-ut végén levő városi szegényházat kerestük fel. Már délfelé járt az idő, mikor kiértünk a szép konyha-

kerttel körülvett városi szegényházba. Egyenesen Kis Lajos gondnokot kerestük, akit iró-dájában munkaközben találtunk.

Kérésünkre elmondta a városi szegényház történetét s 26 éves szolgálati idejének sok-sok érdekes mozzanatát.

Beszéde során elmondta, hogy ezelőtt 80 ezer korona volt a szegényház kiadása, pedig akkor hetenként négyszer kaptak húst a szegényház ápolta, ma a szegényház 1 és fél millió koronát emészt fel s mégis csak hetenként egyszer kapnak húst a szegény elaggottak, akkor is csak 15 dekát az eddigi 20 dekás husporció helyett.

Ő több ízben megkísérelte, — mondta önérzetesen a gondnok, s látszott rajta, mennyire szívén hordja a szegényház sorsát — hogy a városi szegényház ápolta az ugynevezett munkás-porciót kapják, de sajnos, nem járt eredménnyel fáradozása...

Az ápoltak között fegyelem és katonás rend van! A létszám ezidőszent 93, a békeidők 130 ápoltaival szemben. Az ápoltak részint tehetetlen elaggottak, részint elmebajosak. A beutalás majd mindennapos. Különösen mióta az új 20 filléres papírpénz forgalomba került. Eddig ugyanis sok ápolat koldulással nagyon sok koronát keresett, míg most leginkább ilyen adnak a szegény koldusnak, amitől bizony felkopik az álluk és bekérik magukat a szegényházba. Az ápoltak máskülönbben jól vannak, dolgoznak, az idősebbek pedig tollat fosztanak. Azzal a benyomással fejeztük be a szegényházak meglátogatását, hogy a város kenyérkereső nélkül maradt tehetetlen véneiről a nehéz időkhöz mérten megfelelő gondoskodás történik. Sok öregnek bizony jobb sorsa van ott benn, mint azoknak, akik lerongyolódottan máról-holnapra tengetik idekinn életüket...

Az erdélyi népszámlálás

Bukarest, jan. 19. A Bukareti Hírlap közli: A december elsején megtartott erdélyi népszámlálás eredményei lassanként nyilvánosságra jönnek. Bár az összeírás eredményei csak nagyjában ismeretesek, több helyen megjelentést hoztak. Ez főként annak az intézkedésnek az eredménye, hogy egyes népszámláló biztosoknak tulságosan nagy területet jelöltek ki. Így például a nagyváradi összeírás adatok annyira ellentmondanak a közismert tényeknek, hogy dr. Pópa György prefektus elé terjesztették az adatokat, aki akkor kijelentette, hogy ha szükségesnek mutatkoznék, új összeírást fog elrendelni. Más helyen is a városok előjárói hasonló intézkedést kértek. Mert nem egy helyen az ott állomásozó (oláh) katonaságot is bevették a helyi lakosok létszámába.

Az eddig beérkezett népszámlálási eredmények a következők: Aradon román lakik 12,469, magyar 39,399, német 3012, egyéb nemzetiség (szerb, bolgár stb.) 2904, zsidó 5306. Az összlakosság száma 62,400, ebből férfi 28,088, nő 34,402. Kolozsvár lakosai közül 10,725 román, 38,330 magyar, 9188 zsidó, összesen 67,497. Nagyváradon 67,000 a lakosok száma ebből 12 százalék román, 60 százalék magyar, 23 százalék zsidó, 5 százalék más nemzetiség. Brassó lakosainak száma 39,994. Ebből 12,185 román, 15,035 magyar, 11,137 szász, 1499 zsidó. Lugos lakosainak száma 20036. Nemzetiség szerint 7611 román, 5983 német, 4235 magyar, 1774 zsidó, 423 különböző nemz. Nemek szerint 9202 férfi és 1083 nő. Marosvásárhely összes lakossága 31,145, ebből magyar 23,285, román 3952, zsidó 3274, német 456, egyéb 178. — Szatmár összes lakossága 37,378, ebből magyar 24,679, román 4832, zsidó 7726, német 180, egyéb 152.

(A fenti szám adatok szerint feltűnően sok az oláhok száma, ami részben annak tulajdonítható, hogy a magyarok nagy tömegeit elűldözték s helyükbe oláhokat telepítettek, részben pedig annak, hogy a statisztikát olyképp hamsították meg, hogy az oláhságra kedvezőbb arányt mutasson.)

Másik érdekes tünet az, hogy a zsidók külön nemzetiség gyanánt szerepelnek.)

HIREK

Sohasem

nézték Debrecenben: ki melyik templomba jár imádkozni, — sóhajtotta fájdalmas merengéssel szegény öreg Márk Endre S felekezet nélküli vakolásban kifáradt lelke kéjes gyönyörűséggel szállott vissza a boldogabb multba, mikor még ő volt az ur Debrecen városában és vidám boldog egyetértésben munkálkodtak együtt a Nagy Kelet műtermében Kőműves Vilmosék mindannyian. Nem volt akkor széthuzás, nem volt egyenetlenkedés a város polgárai között, mert boldog és meglegedett volt Debrecenben mindenki... Szegény, naivitásban megőszült vakoló vén mester! Milyen boldog lehetett ő a maga környezetében, hogy még most sem zavarta meg gondolatait a rettenetes valóság: az általa vezetett dús gazdag város szegénytelen koldusbotja, a testvérei által destruált, lezüllesztett ország borzalmas állapota. Ő még mindig a multon ábrándozik és nem tudja vénségére megérteni, hogy minden baját, minden nyavalyáját annak köszönheti a város is, meg az ország is, hogy évtizedeken át nem nézte: ki melyik templomba vagy szabadkőműves páholyba jár imádkozni? ... Hát csak sírkozzék a vén Simeon, mi mégis ügyelni fogunk arra a határu héber-csillagra: kit szédít el hamis fényével a magyarok közül? ...

— Szén jött megint. 17-én csak 20 tonna szén érkezett, 18-án már 106 tonna, ami néhány napra biztosítja a zavartalan áramszolgáltatást.

— Felhívás jelentkezésre. Az I. számú tisztii igazoló bizottság újlag tejszólítja dr. Székely Balint, Szilágyi József népf. századosokat, Széll Károly, Sükösd Géza, Melnicsek Géza, dr. Békes Kálmán, Bartalics Kornél, Simigh Zoltán, Hollossy István, Nádler Miklós, dr. Török Adorján tart. ill. népl. főhadnagyokat, dr. Geszti József, dr. Soós János tart. orvos-főhadnagyokat, Papp Endre, Botán Mihály, Varga Ferenc, Angyal János, Walter László, Varga Gyula, Tirschel Gyula, Szonyott János, Szász Sándor, Kocsis Lajos, Ludeschel Antal, Szeibel György, Cakó Károly, Fiala Rezső, Berecz Aladár, Veres Imre, Sárkány Károly, Bácsi Antal, Keresztes Vince, Lukács Ernő, Wirtz Ferenc, Matkó Sándor, Cserepes Gyula, Müller Adolf, Rosner Imre, Z. Szabó József, Papp György, Asztalos Károly, Kormány Lienhart Rudolf, peremartoni Nagy Lajos, Dobozi Ferenc tart. hadnagyokat, Zakariás Árpád, Balogh Lajos, Beke Zoltán, Katona Károly, Nagy Antal, Balassy Albert, Nagy Miklós, Dobránszky Imre, Bakó Géza, Szeghy Lajos, P. Varga Lajos, Kenézy Arthur, Kocsis Lajos, Adamkovics Agoston, Paulisiner Cyrill, Király Miklós, Bán Dezső, Demjén Miklós, Kun Miklós, Várnay Levente tartalékos alhadnagyokat, Cziczka János, Gyenis István, Jeles György, Jován Gusztáv, Lakatos József, Kertész István, Lévy István, Matyvai István, Németh Ernő, Práznovszky István, Papp Zoltán, Vajnovszky Árpád, Szabó Géza, Vareska Tibor, Fábán Ferenc, Szücs Árpád, Dresdner Iván, Gerbely Gyula, Albert György, Bay László, Czegléd János, Szücs Imre, Kállay Sándor, Altmann Sándor, Kemény Sándor, Molnár András, Kerti Imre, Kermann Antal, Drinka János, Rácz Lajos, Stiglicz László, Kálmán Antal és dr. Szekeres Pál tart. hadapródjelölteket, hogy lakcímeiket fenti bizottságnak (Piac-utca 8. sz. 1. em., Kereskedelmi Akadémia) 14 nap alatt annál is inkább jelentsék be, mert különben igazoltatásuk lefolytatható nem lesz s ügyirataik mint „nem igazoltak” fognak a katonai körletparancsnokságnak visszaterjesztetni. — Reviczky ezredes, b. elnök.

— A semleges zónával is megnyílt a táviró- és telefonforgalom. A táviró és távbeszélő forgalom az ország meg nem szállott egész területén megnyílt. Az összes semleges tilalmi zónák tehát megszüntek s így ezentúl Barabás, Beregsurány, Dege, Fényeslitke, Gacsály, Gerelyi, Gulács, Gyüre, Komoró, Kopócsapáti, Kölese, Mándok, Nagylónya, Nagyszekeres, Penyige, Tarpa, Tiszabecs, Tiszaszalka, Tiszaszentmárton, Tornyospálea, Turistvádi, Tuzsér, Vásárosnamény, Vitka és Záhonyal is lehet magántáviratokat és magántávbeszélgetéseket az egyébként fennálló korlátozások mellett váltani.

— Eljegyzések Pozsonyi József—Ludvig Ilona, Révész Mihály—Bakóczy Mária, Mikola Sándor—Miklé Anna, Molnár József—Sopronyi Veronka, Szabó Márton—Faragó Mária, Sipos Zoltán—Szilágyi Mária

— Páriszervezkedés. A keresztyénszociálista dohánygyári munkások és munkásnők országos szakszervezetének debreceni csoportja e hó 23-án, vasárnap délután 2 órakor tartja alakuló közgyűlését a Szent Anna-utcai katolikus főgimnázium tornatermében.

Kilakoltatás a szabad ég alá. A kilakoltatások télvi idején is folynak. Ujabban Asztalos Béla máv kalauzt tették ki e hó 17-én a szabad ég alá Homokkerti, Harsányi Gusztáv-utca 25 sz. alatti lakásáról, melyet Gössi János rendőrségi alkalmazott foglalt el, aki Nyiregyházaról költözött Debrecenbe és az ingatlan megvásárolta. Gössinek volt ugyan kiutalt lakása Honvéd-u. 25 szám alatt, de nem költözött bele és ez a lakás hónapokig üresen állt, mert Asztalos nem fogadta el, lévén az kisebb eddigi lakásánál. Ezt a lakást időközben másnak utalták ki és Asztalost ágyban fekvő, beteg feleségével kilakoltatták az utcára! Különös dolog, hogy sokan évek óta sem tudnak a saját tulajdonukba költözni, némelykor azonban sikerül feltűnő gyorsan egyik-másik új háztulajdonosnak.

Méreggel pusztított dudák. A belügyminiszter felhatalmazást adott dr. Csürgey Titusz madártanintézeti titkárnak, hogy egész Magyarország területén a neki megfelelő időben és helyen méreggel pusztíthassa a kártékony vadakat.

Házasságkötések. Oppenheim Izsák—Dickmann Ilona, Géresi S. János—Ujfalussy Ilona, Szabó József—Kelemen Julianna, Papp János—Györösi Roza, Baross István—Kulcsár Irma, Ladányi Zsigmond—Füzési Erzsébet, Szilágyi Imre—Kovács Erzsébet.

Műtárgy-árverés. A „Napsugár” harmadik műtárgy-árverése: február 2-án délután 4 órakor Piac-u. 10. sz. l. e., a lap kiadóhivatalában. E célra átvesz a „Napsugár” mindennemű használati vagy fényűzési tárgyat, melynek művészi becsé van. Hivatalos órák 9—2-ig.

Hirdetmény. 95129—1921. sz. min. rendelet értelmében a m. kir. posta hirdetőirodája Budapest a postahivataloknál a közönség részére fenntartott helyiségekben magánhirdetéseket elfogad. Bővebb felvilágosítást a Piac-utcai postahivatal főnöki iroda szolgáltat.

Felöltő és lábbeli a hadirokkantak és árva részére. A népjóléti m. kir. miniszter Debrecen város és Hajdumegye hadirokkantjai, özvegyei és árva részére 500 db gyermek felöltőt, 200 pár gyermek cipőt és 60 pár férfi bakancsot utalt ki és pedig 100 darab felöltőt, 50 pár cipőt és 10 pár bakancsot rászorult hadigondozottak részére ingyen, 400 darab felöltőt darabonként 85 koronáért, 150 pár gyermek cipőt páronként 430 koronáért, 50 pár férfi bakancsot páronként 550 koronáért. A vidéki fiúok küldjék be az igénylők névsorát kettős példányban a következő rovatokkal f. hó végéig a csoport vezetőségnek (Debrecen, Szent-Anna-u. 12.):

Név, foglalkozás, hány százalék rokkant (özvegy, árva), lakás, családtagok száma és gyermekek kora, díjtalanul vagy pénzért kéri annak feltüntetésével, ha díjtalanul nem jut, kell-e pénzért?
Debreceniek jelentkezhetnek a szövetség irodájában f. hó 29-ig d. e. 9—12 óráig. Elbírálásnál a sorrend: 1. munkaképtelenség rokkantság folytán; 2. apátlan, anyátlan árva; 3. több kiskorú gyermekkel bíró hadiözvegyek; 4. rokkantak nagyobb családdal.
Az eddigi összeírások semmiek és feltétlenül új összeírás szükséges. — Szövetség vezetősége.

Talált tárgyak. Tulajdonosaik átvehetik Kossuth u. 7. sz. alatt a Haas féle szőnyegüzletben naponta d. u. 4—6-ig a Baross-Szövetség január 15-iki estélyen otfelejtett következő tárgyakat: 1 db. női öltöny, 1 db. zsebkezdő, 1 db. legyező, 1 db. Károlyesapatereszt, 2 db. mellű, 1 db. fésű.

Hadirokkantak, hadiözvegyek figyelmébe: Igazolványok a szövetség irodájában minden héten csak péntek és szombaton válthatók 9—12 óráig délelőtt.

Tuskófára utalványok minden héten hétfő, kedd és szerdán 12—1 óráig váltható (Verbőczy-u. pénztárosnál)
Egy öl tuskó további intézkedésig házhoz szállítva csak egyszer korona, a telepen 660 korona. Minden család legkevesebb fél ölet, legtöbbit két ölet jegyezhet. Más napokon és időpontban sem igazolványok, sem fatalványok nem adtnak ki. Fuvárosok részes szállításra, kerestetnek. Jelentkezés Szent Anna-utca 12 sz. — Szövetség vezetősége.

Halál vagy öngyilkosság. Tegnap délen jelentették a rendőrségen, hogy a Rakovszky-utca egyik házában szobájába zárva holtan találtak egy idősebb asszonyt. A rendőrség helyszíni szemlét tartott, de a részletek még ismeretlenek. Állítólag már harmadnapja hever a holttest a zárt szobában.

Tanítói tudományos konferencia. A debreceni református egyház tanítótestülete folyó hó 22-én, szombaton délelőtt fél 9 órai kezdettel, a református egyház tanácstermében (Egyház-tér 17. sz. földszint) tudományos konferenciát tart a következő sorrenddel: 1. Megnyitó áhitat, tartja Uray Sándor iskolaszéki elnök. 2. Értekezés a vallásitanítás köréből, tartja dr. Tankó Béla egyet. tanár. A földrajzitanításról előadást tart Tóth Árpádné tanítónő-képzési tanárnő. A nevelés hibáiról előadást tart Hatvány József igazgató-tanár. Az egyes előadások után eszmecsere. A tanítói konferencia keretében alakul meg az új iskolaegyesület. Érdeklődőket szívesen látunk.

Vége a hősi kalandnak. Fiuméből jelentik, hogy D'Annunzio ma reggel elhagyta Fiumét.

A Jótékony Nőegylet műsoros teadélutánja. A Jótékony Nőegylet február hó 2-ikán szegényei és árva javára a Bika kávéházban és hallban a töle már megszokott magas nívóju zenés tea délutánt rendez. A tea délután 4 órakor kezdődik. Urasszonyok és urleányok szolgálják fel az uzsonnát, apompás műsor élvezete mellett, amiről a kiváló dilettánsok gondoskodnak és garantálják. A műsor és uzsonna lezajlása után tánc lesz a Bika hallban záróráig. Belépti díj a tea délutánra és a táncmulatságra a vigalmi adóval együtt 12 K.

Halálozások. Juhász Margit 20 éves, Dávid Zoltán 3 napos, Marosán Ilona 2 éves, Tokaji Erzsébet 1 napos, öz. Kiss Imréné Vásárhelyi Zsuzsanna 80 éves, Balla Erzsébet 1 hónapos, Losonczy Veron 7 hónapos, Angyal Károlyné Kenderessi Mária 53 éves, Serns István 26 éves, Zelihár Erzsébet 1 hónapos, Sós Gábor 68 éves, Klinga Mária 2 hónapos, Valicsek János 21 éves, Kiss Sándor 7 napos, Szűcs Lajos 67 éves, öz. Kiss Péterné Molnár Sára 70 éves, Kovács János 68 éves, Nyamez Margit 11 hónapos.

Huszezer dollár a pesti egyetemnek

Budapest. jan. 19. (N. St. t. j.) A prágai távirati iroda jelenti, hogy a Rockefeller-féle alapítványból a bécsi, insbrucki, budapesti, prágai és zágrábi egyetemnek összesen 100 ezer dollárt kapnak.

Vass József kultuszminiszter kijelentette, hogy a budapesti tudomány egyetem orvosi karának 20 ezer dollárt ajánlottak fel azzal a kikötéssel, hogy a magyar kormány vállalja, hogy a maga részéről kiegészíti az adományt. A kultuszminiszter kijelentette, hogy a felajánlott adományt köszönettel vesszük. Kilátásba helyezte a magyar kormány hozzájárulását.

Nagy hózivatar Németországban

Berlin, január 19. (Nemz. St. tel. jel.) Vasárnap Berlinben és Németországban óriási hózivatar volt, amely a telefon és táviró vezetékeket is megrongálta. Berlinnek a külvilággal való érintkezése megszakadt.

Gyere haza Vilmos!

Budapest, jan. 19. (N. St. t. j.) Hétfőn reggel a demokraták újabb küldöttsége megy Bécsbe Pakots József vezetésével s Vázsonyi Weiszfeld Vilmos pártvezért arra akarják rábírni, hogy azonnal térjen vissza Budapestre.

Halálra ítélt testvérgyilkosok

Kecskemét, jan. 19. (Nemz. St. tel. jel.) A rögtönítélő bíróság ma reggel hirdette ki az ítéletet a szentkirályi testvérgyilkosok ügyében. Ugyanis Pimon Demeter orosz fogoly és annak felesége Szalkay Lidia és Szalkay Julianna meggyilkolták testvérbátyjukat Szalkay Zsigmondot. A statáriális bíróság mindhármójukat kötéllátali halálra ítélte.

Nemzetiségi ügyosztály

Budapest, január 19. (Nemz. St. tel. jel.) Értesülésünk szerint a kormány nem szándékozik a nemzetiségi miniszteriumot visszaállítani, ellenben visszaállítja a miniszterelnökség nemzetiségi osztályát s a megszüntetett nemzetiségi miniszterium ügyeit ismét ez az ügyosztály fogja végezni.

Nyomdászok álarcos bálja. A debreceni nyomdászok 1921. év január hó 23-án délután 4 órától záróráig, saját könyvtárak alapja javára, az Arany-Bika szálló disztermében amerikai tombolával, konfetti és szerpentin dobálással egybekötött nagyszabású álarcos bált rendeznek. Belépti díj 26 korona, a vigalmi adóval együtt. — A megjelentek részére több meglepetést tartogat a rendezőség, melyekből eláruljuk azt, hogy a mulatságon lesz egy alkalmi újság is kibocsátva, melyben este 8 órakor már minden ottlevő hölgy fogja olvasni a nevét. Az álarcosok között a következő jutalomdíjak lesznek kiosztva: a legszebb nő 250 K, legszebb férfi 200 K, legkómikusabb 150 K, legrongyosabb 100 K, legszerűsebb 50 K. Az amerikai tombolán minden második szám nyerni fog. A mulatságon megjelenő hölgyek mindegyike izléses kivitelű táncrendet kap. Felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Jegyek előre válthatók a Színházi Figaró szalonjában (püspöki palota). Zenét a DVSC zenekara szolgáltatja Szoleszky és Vajda vezetésével. A táncterem futéséről és portalanításáról gondoskodva van.

Házasság. Kulcsár Imre előljárósági irodavezető leánya Inci és Baross István budapesti állami főgimnáziumi tanár házasságot kötöttek.

Hirdetmény. Debrecen sz. kir. város igazoló választmánya a legtöbb adót fizetőknek 1921 évre szóló névjegyzékét összeállította a hivatalomhoz beterjesztette. Ezen névjegyzék az 1886 évi XXX. t. c. 28. §-a értelmében a városi polgármesteri hivatalban f. évi január hó 19-től kezdődőleg 15 napi közszemlére teszem ki azzal, hogy a fenti határidő alatt a névjegyzékét bárki megtekintheti és az abban foglaltak ellen a fent feltüntetett 15 napi határidőn belül a Debrecen sz. kir. város bíráli választmányához címzetten hozzám felelőzést adhat be Csóka Sámuel polgármester-h.

Értesítés. Értesítem megbízóimat, hogy a Váradon rekedt gallérok és kézelők megérkeztek. Átvehetők Hungária kelmefestő, vegytisztító és gőzmosó vállalat Debrecen, Péterfia utca 4. alatt.

Minden csütörtökön és vasárnap este cigányzene lesz a Buzás—Törő-féle vendéglőben.

Posztóhulladékot, mosott rongyokat, apró vászondarabokat, öcska és új zsákvásznakat, pokróc és pokrócdarabokat vásárol Libánczi Péterfia-u. 4. szám.

Debreceni Vasuti Menetrend megjelent Gárdos könyvesboltja kiadásában ára 5 kor. Kapható könyvkereskedésekben, dohánytözsdekben, újságárusítóknál.

Katonazenekar hangversenye. Csütörtök este 8 órai kezdettel a Bika kávéházban a katonazenekar válogatott műsorral hangversenyt tart. Jövedelem a zenealapra fordítatik.

Törvénykezés

A pórujáró zsidók. Öt zsidó ült a vádlottak padján, névszerint Stuhlberger Jakab fuvaros, mellesleg tea és borskereskedő, Márkus Salamon, Glück Lajos, Buncer Ignác, Sáfány Jakab. A védők dr. Freund Dezső, Révész Géza stb. szintén zsidók. A tanúk között olyan neveket hallunk, mint Birnbaum Márton, Gutfreund Izidorné, Deutsch Sámuel stb. szintén zsidók. Kevés ott a keresztényen, talán csak a bíróság-tagjai egyedül. Lopással és orgazdasággal vannak vádolva a Jakabok és Salamonok. Ugyanis még 1917 decemberében a Hatvan-utcai Merkur szállóban levő katonai kincstár pincéjéből több hordó rumot, teát, Vidoni János szalámigyárostól pedig több bála borsot loptak el orosz foglyok a zsidók segítségével. A lopott holmik aztán kikerültek még Hajdúnánásra is, ahol azt természetesen szintén zsidók vették meg.

Az öreg Stuhlberger, mikor rajtacsípték, 20 koronával megakartá vesztegetni a rendőrt, persze sikertelenül.

A mai főtárgyaláson, — amit Bényey Gyula tanácselnök vezetett a zsidók egymást hazudtolták meg, úgyhogy a Stuhlberger Jakab védője, Freund Jenő a bizonyítás kiegészítését,

illetőleg újabb tanuk kihallgatását kérte annak igazolására, hogy Stulberger hazudik. Veress István kir. ügyész, valószínűleg abból kiindulva, hogy ez csak elősegíti az igazság kiderítését, pártolta az indítványt, aminek a bíróság helyt adott. Most tehát majd csak kiderül, hogy melyik hazudott nagyobbat az öt zsidó közül.

Művészet

A szerdai szonáta-estély. Höchtl Margit és Weszprémy Andor szonáta-estélye szerdán, 1921. január hó 26-án, este 7 órakor a Városi Zeneiskola hangversenytermében lesz. Félreértések elkerülése végett közöljük, hogy ezen hangverseny nem a Fűrey F. Gusztáv tanár sorozatos előadásai keretében tartatik s így az azokra váltott bérletjegyek, vagy lefoglalt helyek erre a hangversenyre nem érvényesek. — Fűrey tanár az előadók felkérésére fog közreműködni, aki is a szonátáról, mint zenei műfajról fog bevezető előadást tartani. Előadásra kerülnek: Brahms d. moll. Beethoven Kreutzer és Franck Césár szonáták. Jegyelőjegyzés Mészárosnál.

Fűrey F. Gusztáv zeneestélyei közül, melyek Debrecen kulturális életében immár számottevő tényezőkké mélyültek, az utolsó kedden este Lisztnek volt szentelve. — Az est nemcsak a legtisztább és legteljesebb művészi siker jegyében folyt le, hanem határozottan a legsikerültebb volt minden eddigi előadások között. Egyformán áll ez Fűreyre és zongora művésznőjére nézve. Mintha mindketten mind teljesebben nőnének hozzá magas, művészi ambíciójukhoz. Fűrey előadása, mely természet-szerűen csak a zongorás Lisztet kívánta bemutatni, a legszerencsésebben jellemezte a mestert mint művészt, mint virtuózt, mint zeneszerzőt s mint embert, aki az 1830-as évek Párizsából meghódítja a világot, négy nemzet lelkének színe-javát szívja magába, de magyar voltára mindig hódolatteljes büszkeséggel gondol. A legjobb jellemzőkhez tartozik, amiket Lisztről irtak.

Höchtl Margit megnyerése ezekre a koncertekre egyik abszolút becsü zenei nyeresége a Fűrey vállalkozásának. Már első játékával meghódította a közönséget. Egyformán hódító természetességgel értelmezte Schumant és Chopint: ma este sokan kíváncsian várták a játékát. Ma a virtuózra voltak kíváncsiak. Fel-ségesen csalódtunk; a virtuóz helyett megszólalt most is az lsten kegyelméből való művész. Ilyen váradalmakat az a közönség táplálhatott, amelyik Lisztben megszokta csak a virtuózt látni.

Höchtl Margit congenialis művészeleke jobb meggyőződésre tanított. Liszt, mondta szellemesen Fűrey, virtuóz lett, hogy legyőzze a pusztá virtuozitást. Höchtl Margitban a virtuóz készség igazán csak eszköz volt, hogy megszólaltassa Lisztben a mélyszavu poétát. Ez a játék megmagyarázta, hogy az a virtuozitás nemcsak sziporkázás, hanem egy mélyről felizzó tűz lángözöne, amelyik nem hidegen ragyog, de mély, bensőséges melege is van. Hogy énekelt a zongora a Petrarca-szonettnél és valamennyinél! A tiszta, szeplőtlen, de nagyvonalú dallam szerelmese tarult elének mindenik daraból, melyet a művésznő műsorába fűvett. Hogy finom izlése kihagyott a programból minden, már csaknem agyon-csépelt Liszt-szerzeményt, nem utolsó érdeme. A spanyol rhapsodia képviselte még leginkább a virtuóz műfajt: de milyen engedelmes eszköze volt ift is a technikai bravúr a művészi szépnék. A lehetségszerű futamok, trillák, báriosnyos pianissimók, végigviharzó crescendók, a nagyszerű octávmenetek mind egy célt szolgáltak; a Liszt meleg és rajongó lelkét megszólaltatni. Azért tehették, mert egy hasonlóan meleg és rajongó lélek keltette életre a tündéri hangokat. Mindent össze véve a legsikerültebb est volt az eddigiek között, s ha a lepdület folytatódik, a következő esttől, amelyik Beethovennek lesz szentelve, magasrendű művészi élményeket várhatunk. T. B.

Rose nyelviskola
Széchenyi-utca 42. sz.

Színház

A színházak és mozgószínházak közleményei

Csütörtökön 50% tisztviselő est. Szünetkerül a Cifranomorság A) bérletben Kardoss Géza felléptével.

Pénteken, B) bérletben Cigányszerelem. Hétfőn 24-én a Hermelines nő.

A Csokonai színház cukrászdája bérbevehető. Megbeszélés az igazgatósági irodában a délelőtti órákban.

Porzsoit Kálmán Színész című sorstragediáját mutatja be ma az Uránia 5 és 7 órakor. Jegyelővétel.

Az uszó hőrtön amerikai történet 6 felvonásban. A Crosker újságírótrósztt kiküldött tudósítójának hajmeresztő kalandjai Singaporuban, a tengeren és Amerikában. Bemutatja ma az Apolló 5 és 7-kor. Jegyelővétel.

Pró hirdetések.

Tejet
hordós káposztát és paradicsomot a közalkalmazottak étkezéje részére nagyobb mennyiségben veszünk. Ajánlatot Tisztviselői etkező (volt Uránus mozgó) kérünk.

Munkásleányt
telvesz a „Török pezsgógyár.”

Kováry és Altmann
szűcsök, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen a szakmába végo munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Két
gazdász butorozott szobát keres azonnalra. Ár mellékes. Címet kiadóban leadni kérek.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULÓ I.
Batthyányi-utca 22.
Telefon 1365.

Vaslemez
rudvas és huzalszeg érkezett Seszt na Lajos vaskereskedésébe. Piac-u. 23. szám.

Koros Sándor
férfi-szabó Buzsáczon Piac-u. 60.
Saját készítésű elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Rizkancsok
felvételnek fix fizetéssel és jutálékkal lapunk kiadóhivatalában

Forgács István
művészi Bádagos-u.

Eladó
a Sámsoni kőut mentén a Bójer-féle nagy rollós ház mellett egy 300 négyszög öles házhely és kiadó a város alatt Mester-utca végén konyhakertszetre nagyon alkalmas 2 hold jó fekete föld. Gazdák Bankja, Kossuth-utca 17.

Középiskolai tanár
magántanulók előkészítését és korreptálást vállal Cím a kiadóban.

Bankszakmában
jártas gépen is jól író könyvelőt vagy könyvelőnőt keresünk. — Gazdák Bankja, Kossuth-u. 17.

A juhartó gazdaközönség figyelmébe!

Debrecen sz. kir. város Tanácsa 946—921. sz. határozatával 1921. évre a hortobágyi téli birka legeltetést engedélyezte és a legelőbért darabonként 10 koronában állapította meg.

Felhivatik a gazdaközönség, hogy a legelőcédulák kiváltása végett a számvévisésnél (Városháza emelet, 17. sz. szoba) a hivatalos órák alatt jelentkezék.

Debrecen, 1921. január 19-én.
Városi számvévisés.

Farkaskutya

him, nyakán fekete szíjjal elvesztett. Megtalálójá illő jutalomban részesül. Tulajdonosa: Fidrus máv. ellenőr Arany János-utca 57.

Faarverés.

Ma, csütörtökön d. u. 3 órakor epreskerti faraktárban (Colonia mellett) forgács vagon tételekben, használt talpfa, karók, nyilvános árverésen eladnak. Erdőhivatal.

MAKULATUR

50 kilogramos tételekben eladó a kiadóhivatalban

Mindennemű ajándékok
Parfümök kimérve és adjusztálva, Manikour, Parfüm és Fésűkazetták, mindenféle piperecikkek, szappanok stb. Korzó „ÉVA” arczenecs és szappan Telefon 14-80 legolcsóbban szerezhető be a Telefon 14-80
Korzó Drogueriában Piac-utca 42.

Hirdetéseit délután 2 óráig

adja le a „HAJDUFÖLD” kiadóhivatalába Piac-utca 59. szám Telefon 348 szám.

Ha olcsó és izléses virágcsokrot, kosarat, koszorút akar vásároljon kizárólag Rózsa Virágcsarnokban
Kossuth-utca 2. sz (Városháza épület) Múvirágkoszorúk vizonteladásra a legolcsóbb gyári árban

Román és vegyes lebélyegzésű pénzt legdrágábban vesz **Simon bankiroda**
Debrecen, Kossuth-utca 11
Telefon 903. szám.

Valutaárfolyamok
Budapest, január 19. (Nemz. St. tel. jel.)
A budapesti tőzsdén magánforgalomban ma az irányzat szilárdabb volt. A valutapiac ma el-lanyhult. Magánforgalomban. Márka 928—30, dollár 568—69, lei 738—43, szokol 717—18, osztrák kifizetés 77—78.
A zürichi devizapiacson a magyar koronát 1.07 és féllel jegyezték.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legeslegdrágábban vesz **Simon György**
DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Tuskófa
valamint Bükfka boksa, szén vagon-tételekben kapható
Polyánszky Oreszt
tűzifa és szénkereskedőnél
Szoboszlai-ut I.B Telefon 181.

Hirdetmény
A Debreczeni Gubás Ipartársulat elhatározta feloszlását. Felhivatlak a hitelezők, hogy követelésüket 15 nap alatt alulírt elnöknel jelentsék be, későbbi bejelentések figyelembe nem vétetnek.
Debrecen, 1920. január 18.
Salánki Mihály
elnök. Garai-u. 8. szám.

Köztudomásu!
hogy aranyért, briliánsért és hamis fogért a legmagasabb napi arakat fizetem
Benedikt Jenő
óras és ékszerész
Verbőczy-u. 2. sz. iparkamara.

Lapkihordó asszonyok
felvételnek lapunk kiadóhivatalában Piac-utca 59. szám alatt